

Jelenka Voćkić Avdagić¹

INFORMACIJSKA PISMENOST – KLJUČNA KOMPETENCIJA ZA 21. STOLJEĆE²

Manuel Castells je još 2003. godine tvrdio kako u „21. stoljeće ulazimo u stanju informacijske smetenosti“ (Castells, 2003:9), implicirajući time kako razvoj savremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija dovodi do takvog okruženja u kojem je prosječan korisnik sve ovisniji o sve većem broju ne samo tehnologija za posredovanje informacija nego i o sve većem broju informacija koje su mu neophodne za funkcioniranje. Naša stalna potreba za informacijama, kao i stalna izloženost medijima njihova posredovanja (koji se kreću u rasponu od klasičnih: štampa, radio, televizija, knjiga, film, strip pa do novih: web based tehnologije, društvene mreže, aplikacije i sl.), uvjet su opstanka u savremenom društvu i dobu. U takvom je ozračju od izuzetne važnosti osposobljavanje korisnika informacijsko-komunikacijskih tehnologija za pronalaženje dovoljnih količina upotrebljivih i kvalitetnih informacija u razumnom vremenu i s jasnim ciljem i svrhom. Informacijska pismenost tako postaje sve značajnija kompetencija i osnova društva i ekonomije zasnovane na znanju.

Prepoznao je to i Univerzitet u Sarajevu kada se uključio u implementaciju projekta *Tempus Developing Information Literacy for Lifelong Learning and Knowledge Economy in Western Balkan Countries*, čiji je jedan od rezultata priručnik *Informacijska pismenost: smjernice za razvoj inovativnih mrežnih modula* autorica Senade Dizdar, Lejle Turčilo, Bebe Ešrefe Rašidović i Lejle Hajdarpašić. Ovaj projekat i sam priručnik, kao jedan od njegovih najvažnijih rezultata, za razvoj informacijske pismenosti u Bosni i Hercegovini značajni su iz najmanje dva važna razloga; najprije: oni informacijskoj pismenosti pristupaju kao široko, multidisciplinarno postavljenoj kompetenciji koja se uči tokom cijeloga života, a potom je i razumijevaju kao osnov za razvoj

---

1 Prof. dr. Jelenka Voćkić Avdagić, Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Sarajevu.
E-mail: javdagic@bih.net.ba.

2 Preporuka za čitanje priručnika *Informacijska pismenost: smjernice za razvoj inovativnih mrežnih modula* autorica Senade Dizdar, Lejle Turčilo, Bebe Ešrefe Rašidović i Lejle Hajdarpašić (Univerzitet u Sarajevu, 2014, drugo izdanje).

društva znanja i napredak društvene zajednice u cjelini. U tom kontekstu izuzetno je značajan napor autorica ovog priručnika (kao jednog od prvih na lokalnim jezicima) da se na jednom mjestu objedine definicije informacijske pismenosti, pojasni njena veza i suodnos sa medijskom i informatičkom pismenošću te daju neke ključne smjernice kako na izuzetno praktičan način (kroz informacijsko čitanje, pretraživanje online kataloga, vidljivog *weba*, te pisanje znanstvenih članaka) provjeriti, ali i razvijati, informacijsku pismenost.

Priručnik je, zapravo, multifunkcionalno štivo: početnicima u izučavanju informacijske pismenosti on nudi neke osnovne definicije, pojašnjenja i teorijske postavke vezane za sam pojam informacijske pismenosti, dok početnicima u znanstvenom i akademskom radu on nudi praktične upute za najrazličitije aspekte informacijske pismenosti: od definiranja informacijske potrebe, preko korištenja najrazličitijih informacijsko-komunikacijskih tehnologija za njeno zadovoljavanje pa sve do „pretvaranja“ dobivenih informacija u znanje i njihovog etičkog i funkcionalnog korištenja. Način na koji je priručnik koncipiran: kao kombinacija teorijskih i izrazito praktičnih poglavlja (koja na kraju imaju i sažetak i vježbe, kao i popis najrelevantnijih izvora), čini ga upotrebljivim i korisnim u nastavi iz metodologije i akademskog pisanja, ali i drugih znanstvenih oblasti, a u svrhu unaprjeđenja kompetencija studenata za znanstveni rad. Također, priručnik je istovremeno i svojevrsan „medij“ za podizanje svijesti o značaju informacijske pismenosti u 21. stojeću i plediranje za njeno ozbiljnije uključivanje u nastavne planove na svim nivoima obrazovanja: od vrtića do visokoškolskih ustanova.

Svakako treba čestitati autoricama ovog priručnika na entuzijazmu i energiji uloženoj u njegovu pripremu i Univerzitetu u Sarajevu na prepoznavanju ove značajne teme za budući razvoj Bosne i Hercegovine i znanosti u njoj, a studentima, istraživačima, bibliotekarima, predavačima i općenito korisnicima informacija u znanstvene svrhe preporučiti priručnik *Informacijska pismenost: smjernice za razvoj inovativnih mrežnih modula* ne samo za jedno čitanje nego za njegovo kontinuirano korištenje i konsultovanje. Informacijska pismenost se uči, a ovaj priručnik sigurno će dugo služiti kao jedno od vrijednih štiva iz kojih se o njoj može učiti. On je izuzetna polazna osnova za svakog od nas ko želi iz Castellsova stanja informacijske smetenosti doći do stanja informacijske pismenosti.

Stoga sa izuzetnim zadovoljstvom preporučujem pažnji čitatelja drugo izdanje priručnika *Informacijska pismenost: smjernice za razvoj inovativnih mrežnih modula* autorica Senade Dizdar, Lejle Turčilo, Bebe Ešrefe Rašidović

i Lejle Hajdarpašić. Sigurna sam da će on naići na izuzetan prijem kod najšireg kruga korisnika ne samo u Bosni i Hercegovini nego i u regionu te da će biti i značajan poticaj drugim autorima koji se ovom oblašću bave na nastavak predanog rada na promoviranju i razvijanju informacijske pismenosti kao cjeloživotne kompetencije.